

De sector draait op volle toeren

Plaatjes in de wereld van dak- en gevelbegroening

De redactie van Dak&Gevel Groen kreeg weer een groot aantal projecten toegestuurd en selecteerde daaruit een aantal bijzondere, smaakmakende projecten voor u, waaronder een aantal creaties met veel vierkante meters. De isolerende waarde is bij tropische temperaturen natuurlijk gunstig voor het binnenklimaat, ongeacht of dat gaat om woonhuizen, utiliteitsbouw of parkeergarages. Kiezen voor groendaken is natuurlijk ook kiezen voor het natuurlijk afvangen van fijnstof. En nu de zomer in alle hevigheid 'losbarst' worden twee zaken duidelijk: enerzijds of het waterbergend vermogen van een groendak bij (stort)buien goed functioneert en anderzijds of het bewateringssysteem werkt zoals bij de aanleg bedoeld was. Kortom niet alleen de wereld van dak- en gevelbegroening draait op volle toeren, ook de groendaken zelf maken overuren in het Nederlandse zonnetje!

Auteur: Broer de Boer

Naam project Particulier woonhuis
Aannemer Tuintechnisch Hoveniersbedrijf F. Queisen BV
Locatie Heerlen
Realisatie 2011

Bijzonderheden
 Dak op een woonhuis, met toepassing van Nophadrain 5+1, een grindrand, een laag goede teelaarde van 40 cm en sedummaten inclusief een intensieve beplanting. Deze 265 m² grote daktuin op een garagedak is in onderhoud gegeven bij F. Queisen.

Naam project Appartementencomplex Kotmanpark
Architecten Klunder Architecten
Opdrachtgever Woningcorporatie De Woonplaats en vastgoedontwikkelaar AM
Aannemer bouw BAM Woningbouw
Aannemer groene gevel Saint-Gobain Cultilene en BTL Realisatie B.V.
Locatie Schiermonnikooglaan, Enschede
Realisatie 2011
 De noordgevel van het 9 verdiepingen tellende appartementencomplex kreeg een systeem waarbij plantpanelen worden gecombineerd met een constructie van gaaswerk. Deze plantpanelen zijn voorzien van een steenwolsubstraat om een goede groei van de planten te kunnen waarborgen. BTL Realisatie B.V. bracht in het steenwolsubstraat circa 1.300 stuks *Hedera helix* 'Woerner' aan.

Naam project Amsterdams Hoogste Groene Gevel
Opdrachtgever Woningbouwvereniging Eigen Haard
Architect Kunstenares C.A. Wertheim
Aannemers Eijkelboom uit Apeldoorn, Sempergreen Vertical Systems uit Zeist
Locatie Van Diemenstraat – Amsterdam
Realisatie 2011

Bijzonderheden
 De opdrachtgever wil met deze verticale tuin de kwaliteit van de leefomgeving en de luchtkwaliteit verbeteren in deze drukke verkeersader in Amsterdam. De planten zetten koolstofdioxide om in zuurstof en houden het schadelijke fijnstof vast.

Naam project Daktuin Centrumplan
Naam aannemer Tuintechnisch Hoveniersbedrijf F. Queisen BV
Locatie Schaesberg-Landgraaf, Hoofdstraat.
Realisatie 2010

Bijzonderheden

Nog een maatje groter is de 2.752 m² grote daktuin met extensieve en intensieve beplanting op een parkeerdek van dit appartementencomplex in Schaesberg. Gebruikt zijn Kemi-drainageplaten 14 cm; Nophadrain waterreservoirplaten 2½ cm; sedum-scheuten inclusief intensieve beplanting;

Naam project Universiteit van Tilburg
Opdrachtgever Universiteit van Tilburg
Aannemer Van Helvoirt Groenprojecten bv
Locatie Tilburg
Realisatie 2001

Bijzonderheden

Hier is aangelegd zo'n 600 vierkante meter kruidendak met een zeer grote biodiversiteit bestaande uit onder meer sierui, goudlook, kussenklokje en wolfsmelk. Prachtig om te zien hoe zo'n dak zich in 10 jaar ontwikkeld heeft.

Naam project Hub Dassenplein
Opdrachtgever Gemeente Sittard - Geleen
Aannemer Heijmans Sport en Groen
Locatie Sittard
Realisatie 2002

Bijzonderheden

Dit openbaar toegankelijk plein van circa 6.900 vierkante meter heeft een opbouw van intensieve beplanting met bomen op Floradrain FD 40. Bestrating is gerealiseerd op Elastodrain EL 200 van Zinco Benelux.

Naam project 'Bunker' Nikhef
Opdrachtgever Nikhef op Science Park Amsterdam
Aannemer Sempergreen Vertical Systems
Locatie Science Park Amsterdam
Realisatie: 2011

Bijzonderheden

Deze voorbegroeiende groene gevel van 100m² is geplaatst op een oude bunker van het Nationaal instituut voor subatomaire fysica (Nikhef). Bedoeling is de bunker beter in de omgeving op te laten gaan.

Naam project Provinciaal zoutlager
Opdrachtgever Provincie Limburg

Aannemer Tuintechnisch Hoveniersbedrijf F. Queisen BV
Locatie Hulsberg

Realisatie 2007

Bijzonderheden

Dit project uit 2007 werd gerealiseerd met Nophadrain 4+1, Nophadrain waterreservoirplaten 5 cm en sedum-matten. Het gaat om een 465 m² grote extensieve daktuin op het dak van een zoutlager. Het sedumdak ligt er inmiddels 4 jaar. F. Queisen heeft het onderhoud.

Naam project Daktuin Marktstraat-Einderstraat
Realisatie 2006

Aannemer Tuintechnisch Hoveniersbedrijf F. Queisen BV

Locatie Kerkrade

Bijzonderheden

De 1.352 m² grote intensieve daktuin boven op een parkeerdek op een appartementencomplex is nog een maatje groter dan de tuin op het garagedak in Heerlen. Ook hier heeft F. Queisen het onderhoud. Hier is gebruik gemaakt van Nophadrain 5+1 en Nophadrain waterreservoirplaten van 5 cm. Er ligt een laag goede teelaarde op van 35 cm met verhogingen tot 60-70 cm. Het sedumdak ligt er nu 5 jaar.

Naam project Fietsenstalling NS Den Bosch
Opdrachtgever Gemeente Den Bosch
Aannemer Dakbalans BV
Locatie NS Station Den Bosch
Realisatie 2010

Bijzonderheden

Op het bestaande betondak van de fietsenstalling is de FD 40 aangebracht om de hoogteverschillen tussen de trapezijs te overbruggen. Hierop is een systeemfilter aangebracht, met daarop 5 cm substraat en voorgekweekte sedum-matten.

Naam project Zorgcomplex 't Laar
Locatie Tilburg

Opdrachtgever Zorgcomplex 't Laar Tilburg
Realisatie 2005-2006

Aannemer Van Helvoirt Groenprojecten bv

Bijzonderheden

Het Bijzondere in dit project is de toepassing van een groendak op verschillende daken, die bovendien in hoogte verschillen. De totale oppervlakte is zo'n 2.800 vierkante meter.

Naam project	Bank Nederlandse Gemeente
Opdrachtgever	BNG
Landschapsarchitect	Van der Mee & Janssen Hoveniers
Aannemer	Van der Mee & Janssen Hoveniers
Locatie	Den Haag
Realisatie	2009

Bijzonderheden

Renovatiedak bestaande uit een intensieve daktuin ter grootte van 250 vierkante meter op Floradrain FD 40

Naam project Magistraat   Architect Jan de Bouvrie   Locatie Rotterdam   Realisatie 2006

Bijzonderheden: Kunstgras met heesters; mag men dat ook als groendak aanmerken? De oppervlakte hiervan bedraagt 100 vierkante meter. De opbouw is gerealiseerd met Floradrain FD 40.

Naam project   Duinpark Den Helder
Opdrachtgever   Woningstichting Den Helder en gemeente Den Helder
Architect   Kuiper Compagnons / BBHD Architecten
Aannemer   Schadenberg Combi-Groen uit Hem
Locatie   Den Helder
Realisati: 2011

Bijzonderheden

Het Duinpark is opgezet en ingericht als een openbaar glooiend duinlandschap. Door gebruik te maken van vegetatiedaken wordt het duinlandschap over de daken voortgezet. In totaal is 2.000 m² groendak aangelegd. Producent van de vegetatiematten: Sempergreen.

Naam project Starsock
Opdrachtgever Starsock bv
Aannemer Van Helvoirt
 Groenprojecten bv
Locatie Oisterwijk
Realisatie 2006

Bijzonderheden

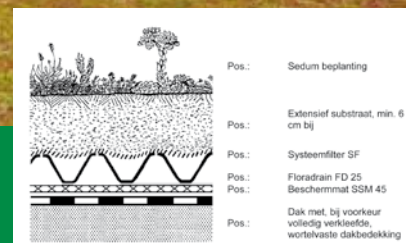
Hier ziet u een bijzonder groendak op een bijzondere ondergrond: een getoogd dak. De totale oppervlakte is circa 600 vierkante meter. Alleen aan de zonzijde is een bewateringssysteem aangebracht.

Naam project Joris en de draak
Opdrachtgever De Efteling
Aannemer Van Esch uit Cromvoirt
Locatie Kaatsheuvel.
Realisatie 2011

Bijzonderheden

Op het betonnen plateau, de fundering van de Superachtbaan 'Joris en de Draak', zijn beplantingen inclusief hydrotechniek toegepast. De groendak-experts van Joosten Kunststoffen kwamen met een waterbufferend systeem van 60 mm hoogte waarvan het waterpeil aangestuurd kan worden. Daarop is het substraat aangebracht.

Naam project Woningen Lakerloper
Opdrachtgever Woningstichting SWS
Aannemer Van Bree/Nooijen Terreinrichting Oss
Locatie Eindhoven, Frans Halsstraat
Realisatie 2003-2004

Bijzonderheden

Dit groendak is bestaat uit een opbouw met Floradrain FD 25 Sedumtapijt. Circa 3000 vierkante meter; nog net geen half voetbalveld dus!